

TBMM
HALKLARIN EŞİTLİK VE DEMOKRASİ PARTİSİ
GRUP BAŞKANLIĞI

Sayı : 6871
Tarih : 12.08.2024

15105

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın *Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı Murat Kurum* tarafından Anayasanın 98 ve İçtüzüğü'nün 96. ve 99. Maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

Serhat Eren

Diyarbakır Milletvekili

Dicle Irmağı, Fırat Irmağı ile birlikte Mezopotamya'yı oluşturan iki büyük nehirden en doğuda olanıdır. Elâzığ'ın Sivrice ilçesinden doğan nehir, 1900 km boyunca Türkiye, Irak ve Suriye'den geçerek Fırat'la birleşip Basra Körfezi'ne dökülür. Dicle Nehri, tarih boyunca medeniyetlerin doğuşuna ev sahipliği yapmış, suladığı topraklar üzerinde tarımı ve ticareti desteklemiştir. UNESCO Dünya Mirası Listesi'nde bulunan Diyarbakır'ın tarihi surları ve Hevsel Bahçeleri'nin yanı başında akan Dicle Nehri, son yıllarda kanalizasyon atıkları nedeniyle tehlike altındadır. Basına ve kamuoyuna yansıyan bilgilere göre, son dönemlerde yaşanan kirliliğin altında nehre dair bir "statü" sorununun yattığı iddia edilmektedir.

1990 yılında hazırlanan "Kıyı Kanunu'nun Uygulanmasına Dair Yönetmelik"te, Dicle Nehri'nin çıkış noktasından Diyarbakır'ın Bismil ilçesine kadar olan yaklaşık 100 kilometrelik bölümünün herhangi bir statüsü olmadığı ifade edilmektedir. TMMOB Ziraat Mühendisleri Odası Diyarbakır Şubesi eski başkanı ve Diyarbakır İl Koordinasyon Kurulu (İKK) üyesi Abdussamed Ucaman, basına verdiği röportajda, Dicle Nehri'nin bir bölümünün tanımsız bir alan olarak kaldığını belirterek, "Dicle Nehri'nin çıkış noktasından Bismil ilçesine kadar uzanan yaklaşık 100 kilometrelik bölüm resmi olarak nehir değil" ifadelerini kullanmıştır. Ucaman, bu statü eksikliğinin nehirde kirlilik ve rant alanlarının yağmalanmasına yol açtığını, nehrin statüsü belirlenirse kıyı kenar çizgisinin ve koruma bandının oluşturulabileceğini ve bu durumun çevresel sorunları önleyebileceğini ifade etmiştir.

SORULAR:

1. Dicle Nehri'nin çıkış noktasından Diyarbakır'ın Bismil ilçesine kadar olan yaklaşık 100 kilometrelik bölümünün "nehir" statüsüne alınması için herhangi bir çalışma yapılmakta mıdır? Bu statünün sağlanması konusunda Bakanlığınızın bir planı var mıdır?
2. Dicle Nehri'ndeki kirlilik sorununu çözmek ve bu alanın korunmasını sağlamak amacıyla Bakanlığınız tarafından ne gibi çalışmalar yapılmakta ve önlemler alınmaktadır?

3. Dicle Nehri'nin statüsüz olduğu belirtilen bölümünde, Kıyı Koruma Kanunu'na tabi olmaması nedeniyle yaşanan çevresel ve hukuki sorunların çözümü için hangi adımlar atılmaktadır?
4. Dicle Nehri'nin korunması ve kirliliğın önlenmesi adına, yerel yönetimler ve sivil toplum kuruluşlarıyla iş birliğı yapılmakta mıdır? Bu konuda hayata geçirilmiş veya planlanan projeler var mıdır?
5. Dicle Nehri'nin UNESCO Dünya Mirası Listesi'nde yer alan Diyarbakır Surları ve Hevsel Bahçeleri ile ilişkili olarak korunması için özel bir planlama yapılmakta mıdır?